

Внукова Наталія Миколаївна

*доктор економічних наук, провідний науковий співробітник
НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрНУ,*

професор кафедри митної справи і фінансових послуг

ХНЕУ імені Семена Кузнеця,

ORCID: 0000-0002-1354-4838

ОЦІНКА ЗМІН У ЗАЦІКАВЛЕНOSTІ ІННОВАЦІЙНИМ ПРОЦЕСОМ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ¹

Дослідження присвячено вирішенню завдання із оцінки змін у зацікавленості інноваційним процесом під час воєнного стану з використанням пошукового ресурсу Google Trends. Розглянуто два підходи українською і англійською мовами за останній рік воєнного стану і за 5 років. Рівень зацікавленості до інноваційного процесу не мав статистичної значимості, щодо інновацій він був високоволатильним, наявні періоди відсутності пошукових запитів. В цілому встановлено, що за період, що досліджувався є незначний висхідний тренд до збільшення зацікавленості темою інновацій.

Ключові слова: інноваційний процес, інновації, Google Trends.

Vnukova Nataliya

*Doctor of Economics (2nd PhD), Leading researcher of Scientific and Research
Institute of Providing Legal Framework for the Innovative Development of NALS of
Ukraine, Professor of the Department of customs affairs and financial services*

Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics

ORCID: 0000-0002-1354-4838

ASSESSMENT OF CHANGES IN INTEREST IN THE INNOVATION PROCESS DURING MARTIAL STATE

¹ Доповідь представлена у межах виконання НДР «Правове забезпечення інноваційного процесу в умовах глобальних викликів» - ДР РК УкрІНТЕІ № 0120U104786

The study is devoted to solving the task of assessing changes in interest in the innovation process during martial law using the Google Trends search resource. Two approaches in Ukrainian and English for the last year of martial law and for 5 years are considered. The level of interest in the innovation process was not statistically significant, it was highly volatile in relation to innovations, and there were periods of no search queries. In general, it was established that during the period under investigation there is a slight upward trend towards increasing interest in the topic of innovations.

Keywords: innovation process, innovation, Google Trends.

Актуальність. Україна відповідно до європейських та світових тенденцій розвиває інноваційний процес, відповідаючи на сучасні виклики, активно просуває нові інструменти вирішення глобальних проблем безпеки під час воєнного стану. Як останній вплинув на розвиток інновацій відзначив голова УКА О.Юрчак, підкресливши, що значно посилились процеси деградації інноваційних екосистем промислових хайтек секторів [3], а мало б бути навпаки їх суттєве прискорення розвитку для потреб воєнного стану. Враховуючи, що багато інноваційних МСП до війни працювали на експортних ринках - вони так само втрачені, або заморожені, але не були використані для внутрішніх потреб переозброєння.

Мета – визначити зміни у зацікавленості інноваційним процесом під час воєнного стану в Україні.

Виклад основної частини. Група дослідників вважає, що з врахуванням поточної воєнної ситуації, найбільш актуальними сферами розвитку вітчизняних інновацій стануть оборонний комплекс, охорона здоров'я, будівництво, ІТ-галузь, інклюзивний розвиток та освіта [2]. Військова агресія надзвичайно прискорила піднесення інновацій, зокрема, у військовій сфері. Необхідність переозброєння не тільки посилює потребу у ефективності дій під час воєнного стану, але й формуються нові бізнес-моделі.

Для вирішення завдання з оцінювання рівня зацікавленості темою інноваційного процесу автором використано сучасний пошуковий он-лайн сервіс Google Trends [4], який надає у встановлені часові періоди, зокрема в

цьому дослідженні у період воєнного стану в Україні, статистику зацікавленості тією чи іншою темою в різних країнах світу. Особливістю цього інструменту є надання користувачам кількісних та якісних показників запиту до загальної суми запитів у Google за 100 бальною шкалою, що створює можливість аналітикам визначити актуальність та тренди в тематиці пошуку.

У табл.1 наведено результати пошукового запиту українською в Google Trends теми інноваційного процесу та інновацій в Україні в різні часові періоди.

Таблиця 1

Визначення тенденцій зацікавленості темою інноваційного процесу та інновацій в Україні у різні часові періоди

Ознака зацікавленості темою	Україна
Інноваційний процес (за останній рік на 15 квітня 2024 року)	Статистично незначимий
Інновації (за останній рік на 15 квітня 2024 року)	Висока волатильність змін до зацікавленості, у серпні 2023 та січні 2024 вона впала до нуля, а у жовтні 2023 року піднялась до 100 балів
Регіони-лідери	Сумська , Волинська області, м.Київ
Інновації за останні 5 років (на 15 квітня 2024 року)	Висока волатильність змін, у грудні 2023 року найбільший рівень за весь цей період спостереження
Регіони-лідери	Івано-Франківська, Волинська, Хмельницька області

Джерело: складено автором

Як видно з табл.1, до теми інноваційного процесу за останній рік статистично визначеного інтересу щодо пошуку немає, що є негативним наслідком воєнного стану. Але у теми інновацій є помірна зацікавленість. Серед виділених регіонів за останній рік лідирує Сумська область, можна припустити, що це пов'язано із діяльністю Сумського державного університету. За спільний довоєнний і воєнний період зацікавленість суттєво коливається від найнижчих нульових значень до максимальних 100 бальних, що свідчить про імпульсивність рішень щодо пошуку, які приймаються, хоча загальний тренд за останні два роки воєнного стану свідчить про незначне підвищення інтересу до цієї теми.

У табл.2 подано оцінку рівня зацікавленості темою інновацій (innovations) англійською мовою в Україні у різні часові періоди.

Таблиця 2

Визначення тенденцій зацікавленості темою інновацій (англійською мовою) в Україні у різні часові періоди

Ознака зацікавленості темою	Україна
Інновації (за останній рік на 15 квітня 2024 року)	З 02 липня по 25 листопада 2024 року зацікавленість відсутня, далі є незначні короточасні підвищення інтересу
Регіони-лідери	м.Київ, Черкаська і Вінницька області
Інновації за останні 5 років (на 15 квітня 2024 року)	Висока волатильність змін, у січні 2024 року найбільший рівень за весь цей період спостереження
Регіони-лідери	м.Київ, Львівська, Черкаська області

Джерело: складено автором

Як видно з табл.2, рівень зацікавленості темою інновацій англійською мовою за останній рік і за 5 років є високоволатильним, з падіннями до нуля і підвищенням до 100 балів. Є незначний висхідний тренд до підвищення на останній рік воєнного стану. Лідером весь період є місто Київ.

Для визначення напрямів стимулювання інноваційного розвитку є ознайомлення з питаннями правового регулювання інноваційного розвитку в ЄС. Визначено основні напрями причин відставання України у інноваційному процесі, це стратегія на швидке повернення інвестицій для приватних інвесторів, яка є хибною, тому що при нерозвинутій дослідницькій інфраструктурі єдиною можливою стратегією є «зняття вершків» з людського капіталу; і як наслідок - відсутність інвестицій у інноваційну інфраструктуру; слабкий фокус на deep-tech, промислових стартапах та інноваційних МСП і підтримці екосистемних акторів та ін. [3].

Для правового регулювання і організаційного забезпечення ЄС стійкими дослідницькими інфраструктурами світового рівня Європейська Комісія формулює, оцінює, впроваджує стратегії та інструменти [5], які необхідно вивчати і формувати інструменти для застосування в Україні при розвитку інноваційного процесу.

Висновки. Розглянуте завдання із визначення змін щодо оцінки зацікавленості темами інноваційного процесу і інновацій показав низький рівень попиту в Google як українською, так і англійською мовами, що потребує додаткового регулюючого втручання і розробки підходів до стимулювання позитивних змін, зокрема, з урахуванням напрямів розвитку в ЄС. Для цього може бути використана кластерна модель [1], яка дозволить прискорити за рахунок синергії розвиток інноваційного процесу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Внукова Н. М. Економіко-правове забезпечення синергії науково-технічної діяльності та інновацій для розвитку кластерів *Правова парадигма відновлення України: проблеми та перспективи*: матеріали XIV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Тернопіль, 23 лютого 2024 р.). Тернопіль: Вектор, 2024. С. 191–193. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/32207>
2. Стояненко І., Кондратюк О. Вплив війни на інноваційні процеси в країні: український вимір *Проблеми та перспективи розвитку інноваційної діяльності в Україні: виклики воєнного часу* : матеріали XIV Міжнар. бізнес-форуму (м. Київ, 23 берез. 2023 р.) / відп. ред. А. А. Мазаракі. Київ : Держ. торг.-екон. ун-т, 2023. С. 52–54. URL: <https://knute.edu.ua/file/MzEyMQ==/0595cdaec6d60105120612199caeb97d.pdf#page=52>
3. Юрчак О. Інноваційний розвиток в промисловості – що має змінити війна? URL: https://www.industry4ukraine.net/publications/innova_czijnyj-rozvytok-v-promyslovosti-shho-maye-zminyty-vijna/
4. Як користуватися сервісом Google Trends? URL: <https://adwservice.com.ua/uk/yak-korystuvatysya-servisom-google-trends>

5. European Research Infrastructures. URL: https://research-and-innovation.ec.europa.eu/strategy/strategy-2020-2024/our-digital-future/european-research-infrastructures_en

REFERENCES

1. Vnukova, N. M. (2024). Economic and legal provision of synergy of scientific and technical activities and innovations for the development of clusters. *Pravova paradyhma vidnovlennia Ukrainy: problemy ta perspektyvy: Proceedings of the XIV International Scientific and Practical Conference* (pp. 191–193). Ternopil: Vektor. Retrieved from: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/32207> [in Ukrainian].

2. Stoianenko, I. & Kondratiuk, O. (2023). The impact of the war on innovation processes in the country: the Ukrainian dimension. *Problemy ta perspektyvy rozvytku innovatsiinoi diialnosti v Ukraini: vyklyky voiennoho chasu: Proceedings of the XIV International business forum* (pp. 52–54.). Mazaraki, A. A. (Ed.). Kyiv : Derzh. torh.-ekon. un-t. Retrieved from: <https://knute.edu.ua/file/MzEyMQ==/0595cdaec6d60105120612199caeb97d.pdf#page=52> [in Ukrainian].

3. Yurchak, O. Innovative development in industry - what should war change? Retrieved from: <https://www.industry4ukraine.net/publications/innovaczijnyj-rozvytok-v-promyslovosti-shho-maye-zminyty-vijna/> [in Ukrainian].

4. How to use the Google Trends service? Retrieved from: <https://adwservice.com.ua/uk/yak-korystuvatysya-servisom-google-trends> [in Ukrainian].

5. European Research Infrastructures. Retrieved from: https://research-and-innovation.ec.europa.eu/strategy/strategy-2020-2024/our-digital-future/european-research-infrastructures_en